

مجموعۂ بیاد الخیر

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در

۳۱ نجی سنہ

۲ رمضان ۱۳۳۰

پنجشنبہ

جلد: ۱۵ - جزو: ۱۵۹

بارباروس خیرالدین

(مابعد عن جزء ۱۵۸)

بو دهشتلی دونما (آنا) کور فزی مدخلنه طوغری (تقریباً ۶۰ میل بحری) حرکت ایله یوم مذکورک آقشامنده قره به یقین اولوق اوزره (آجیو) بروننده تیمور آتدیلر . فرداسی گونی (بره وه زه) قلعه سنی طویه طوغتغه باشلادیلر .

خیرالدین ، بلا سبب خارجه چیقمهغه و غیر مساعد بر حالده محاربه اجراسنه بالطبع لزوم گورمدی . فقط مشارالیه معیت قوماندانلرینک (بره وه زه) قلعه سینه معاونت ایچون قره به طوب و عسکر اخراجی حقنده کی ابرام والاحلرینه طیانتمده ایدی . بو مخالفتده کی مقصد اصلی دونما ایچون مساعد بر فرصته انتظار ایتمک و فقط آئی محاربه اجراسنه غیر مقتدر بر حاله وضع ایلامک اولدینی شهیدن وارسته ایدی . ترکر و علی الحصص یکپیری امراسی بونی آکلا میورلردی . کندی قوماندانلرینی اق درجه تضییق ایلدیلر ، که عاقبت بو ، یالگیز افرادینک قوه معنویه سنی محافظه ایتمک مقصدیله ، مطلوبلرینی قسماً اسعاف ایلمک مجبور اولدی . چونکه ترکر آندره آنک قره به عسکر اخراج ایله (بره وه زه) بی محاصره ایده جکنه قطعاً قانع اولمده ایدیلر . خیرالدین کندی دشمنی ده ائی طانیور ایدی . غریبدر ، که عین زمانده آندره آدوریا آنک معیت قوماندانلری قلعه به هجوم ایتمک ایچون قره به طوب و عسکر اخراجی ضمننده آندره آئی تضییق

ایلمشلردی . فقط آندره آ بر محاصره نك اوزون مدت دوام ایده جكنی
و موسك خلی ایلمش اولدیغنی کورمكده ایدی . بناء علیه آيك ۲۶ نجی
كونی آقشامی آبلوقه یی رفع ایدرهك (سانسامورا) یه طوغری دكزه
آچیلدی . تیقی په لوپونه توجه ایتك ایستبور ایدی .

خیرالدین بو آرهلق بر خادم آغاسی یدیله دشمنله مصادمه ایچون بر اراده .
سنیه نلقی ایلدی . شمعی کندی زمانك گلدیكنی کوریوردی ؛ اوقیجه
لیماندن خارجه چیقدی . متفقلرك بو جسم دونماسنك انسای حرکتنده
اغلب احتمال اوله رق واسع بر ساحه یه یایلمش اوله جقنی و آنلرك بعض
قسملرینی فائق بر قوتله یقالامق خصوصنده کندینه مساعد فرصتلر ظهور
ایدی بیله جكنی يك طوغری تخمین ایتمش ایدی . بو تخمیناتی واقع اولدقدن
بشقه اسکی قورصان ایرتسی کونی خفیف بر روزکار و قسماً سکونت تامه
حکمرما اولمسی کبی فوق العاده یاورى طالعه ده مظهر اولدی .

۲۷ ایلول ۱۵۳۸ صباحی خرسیتیانلرك کیمیلری تمام (سانسامورا) یه
واصل اولمش و تیمورلمش اولدقلری انساد عثمانلی دونماسی کوروندی .
متفقلرك دونماسی غایت واسع بر ساحه دریاه یایلمش اولدقلری حالده
خیرالدینك خفیف کیمیلری بر انتظام تام ایله حرکت ایتمكده ایدیلر . خفیف
روزکارك وزان اولمسی خرسیتیان کیمیلرینك اجتماعنی تصعیب ایتمكده ایدی .
مؤخرآ واقع اولان سکونت تامه بیوک یلکن سفینه لرینی بسبتون حرکتسز .
لكه محكوم ایتمكده و دونمانك غیر مجانش بر صورتده ترکیبی هر درلو
محاذیرك ظهورینه بادى اولمقده ایدی .

متفقلرك بوقلونه اطوارندن دها فناسی آنلرك اشخاصی ایدی . دوربیانك

کچ اوله رق مواصلتی حقیقت حالده

« Omne opinione celerius »

ترجه حال محررلرینك دیدیکی کبی هر کسی عصبی قیلش ایدی . و ندیکلیر

ایمپراطور ایلہ خیرالدینک بخبراتی سز دیلرمی سز مدیلرمی ، هر حالہ
 قورقورلر ، آخا و اسپانیالیرہ سوء نیت اسناد ایدیورلردی ؛ و بونلر
 دخی کذا وندیکیلردن هر درلو فئالق مأمول ایتمکده ایدیلر . بوکی احوال
 داخلندہ دونمائی اداره ایتمک نہ قدر داعی مشکلات اولہجفی بالسہولہ
 تصور اولہ بیلیر . محاربه انسانندہ مختلف معیت قوماندانلری نہ وجہلہ
 حرکت ایتک لازم گلہجکفی سؤال ایلک و یا حقندہ کی عدم اعتمادلرینی ،
 سوء تصورلرینی آشکارہ سونک ایچون آندره آدوریانک نزدینہ کیدرلر .
 هر دگز آدمی بو جنوبزک نہ درجہ غبطہ بخشا بر موقع و وضعیتی حاز
 اولدیغنی تصور ایلسون ! حتی آندره آنک عن قصد کندیسنی مغلوب
 ایتدیردیکنی ایتا محررلری ادعا ایتمکده درلر ، کہ شایان اعتماد اولماقلہ برابر
 ناقابل تصوردر . متفقلرک عدم موفقیتلرنندہ کی سبب یک بدیہی در ، بناء علیہ
 بوکی غیر قابل اعتماد افسانہلر ، طولاماجلی ادعائر ایجادینہ حاجت یوقدر .
 خرسٹیانلرک عکسی اولوق اوزرہ عثمانلی دونمائی برقابلدن چیقمش کی
 وحدت اداره یہ تابع ایدی . شبہ سز آنلردہ ده فرقلر موجود ایدی ،
 چونکہ ترک کمیلری دگز جیلک فعالیتی نقطہ نظرندن ہیج بروجہلہ قورصان
 خیرالدینک کمیلری و قبودانلری ایلہ قابل قیاس دکل ایدی . فقط آنلرک
 مالزمی مساوی ایدی . جہلہ سی سریع و مانورہ قابلیت زیادہ غالہلر ایلہ
 حرکت ایتمکده و مرتباتک تعصبائی ایسہ قوماندانلرینک شہرتی ایلہ اتحاد
 ایتمکده ایدی . خیرالدینک کندی قورصان کمیلرینک دولت عثمانیہ سفینہ -
 لرینہ نسبتہ دہا مهم ایش کورمسی ایکی شرط سایہ سندنہ در : اولاً احتیار
 آمیرال آنلرک همان کافہ سنی بالذات ، یعنی کندی پلانہ نظر آ انشا ایتدیرمش .
 ثانیاً کورہجکی اولہرق ہیج بر اسیر قوللانمہرق قاعدہ صرف اسلام استخدام
 ایلش اولمسی در . محاربه دہ و باخصوص بوردا یوردایہ کلہمکده بونلرک کافہ سی
 برابر تعداد ایدلمکده در ، کہ استصقار ایدیلہجک بر فائدہ دگلدر . خیرالدینک

غاله‌رلری سرعت ، مانوره قابلیتی ، مجادله قوتی نقطه نظرندن اوزمانلر قارشوسنه حیقاریله بیلجهك اولانلرك جمله‌سنه فائق ایدی .
 آندره‌آدوریا بر چوق مشكلاتدن صكره بر محاربه نظامی وجوده کتیردی . صاغ جناحده و قریه پك یقین اوله‌رق و نديك یلكنلری ، صكره صره‌سیله قره‌دن دكزه طوغری رومالیر ، و نديكلیلر ، ایمپراطورك غاله‌رلری و نهایت دكزه طوغری الكاوازاقده فرانسیسکو دوریا قومانداسنده اسپانیا یلكنلیلری دیزلمكده ایدی .

قوتلرك مركزه جمع ایدلمی فكرینی تاریخ حرب بحریدن تعقیب ایتمکی آرزو ایدن بو خصوصی پره‌وه‌زه میدان محاربه‌سی ایله‌ده تصدیق و اثبات ایده بیلیر . هر برشی اوراده موجود ایدی . بارباروس هیچ اولمازسه بر جهندن چویرلمکی منع ایتك ایچرن قریه پك یقین برمسافه‌دن ایلرولیه‌رك تکمیل قوتی ایله و نديكلیلرك یلكنلیلری اوزرینه صولت ایدر . آرتق مصرانه بر محاربه باشلار ، كه آنده عثمانیلیر خرسیتیانلرك هر کمیسنی متعدد کیملرله احاطه و بیوک مسافه‌دن طوب آتشی ایله تخریب ایلکی تجربه ایدیورلردی . یلكنلیلرك مقدار قوتنه نظراً بو خصوص قولای برایش دگ ایدی . عاقبة الامر سرعت حرکت و عدد نقطه نظرندن فائق اولان تركلر احراز غلبه ایلدیلر .

بو هنگامه ائساننده دوریا مشنوم برحال و وضعیته بولمقده ایدی . قریه یقین بر محله کیملرك بر برینه قارشیمه‌سندن اجتناب ایتك ایسته‌یوردی ، چونكه عددجه زیاده اولان سفائننی حسن صورتله استعمال ایتك قابل اولمیه‌چقدی و تركلرك غاله‌رلری ایله پك یقیندن محاربه ایتمكدن خوفی دخی دخی سببسز دگ ایدی . آجیق دكزه احوال بستیون بشقه اولوردی . چونكه بارباروسك هر ایکی جناحنی ده احاطه ایتك قابل اولوردی . بوجهته عثمانیلری اجرا ایتدیگی مانوره ایله آچیغه چكمكه چالیشدی ایسه‌ده موفق

اوله مادی . بارباروس کندی آمیرال و قبودانلرینه یالکیز بر امر و یرمش ایدی : « سنجاق (قوماندان) کمپسینی تعقیب و آکا توفیق حرکت ایدیکنز . » مطیع ترکار ایچون بو کافی ایدی و بالطبع تجربه کار قورصان قبودانلری ایچون دهها زیاده . . . طور غودرئیس ، مراد آغا ، قورلوجه ، محمد رئیس ، صادق رئیس گبی کافهسی مشهور و مدھش دگز جیلر نه یایق لازم کله جگنی بیلورلردی . بوجهله غیر مأمول حادثه ظهور ایتدی ، ترک دونماسی اوکله یه طوغری خرستیان دونماسنی صول جناخندن طویار لایوب بربری اوزرینه ییغنه باشلادی . قابلیت حرکت و محانست ؛ تفوق عددی یه ، عدم قابلیت حرکت ، غیر متجانسیته قارشنی احراز مظفریت ایلش ایدی . آقشام حلول ایلدیکی و روزگار چیقدینی زمان دوریسا بونی قطع محاربه ایچون فرصت عد ایلدی . سنجاق کمپسینه قورفواستقامتنی وردی و دونما آتی ، اقل اسرده رجعت و صگره فرار حالنده تعقیبه باشلادی .

خیرالدینک دونماسی شدتلی تعقیبه تشبث ایده یلک ایچون پک زیاده بورغون ایدی . بوندن طولایی مشارالهی مؤاخذه ایدن محررلر هیچ بر انسانک لابنقطع ۲۴ ساعت کورمه کچکمکه مقتدر اوله میه جغنی نسیان ایدیورلر . بش یلکن سفینه سی (ناوی) و متعدد غالر عثمانیلرک الله سقوط ایتش ایدی . دهها مهمی ایسه بو مغلوبیتدن صگره خرستیانلر آرتق مجادله ایتک ایسته میورلردی . حاکمیت بحریه ترکاره عائد قاله رق (له بانسو) وقعه سنه قدر امتداد ایتشد .

دور ییسانک کندی متفقلرینک دونماسندن مظهر اولدینی تحقیرات وتلعینات پک شدتلی ایدی ؛ هرکسک آغزنده خرستیانلغه قارشنی اهانت دبه تلقی ایدلکده ایدی . یالکیز بشنجی قارل ، مغلوبیتی بر فالغه حل ایتماشدر . بالعکس خیرالدین ابتدای فصل شتاده استانبوله عودت ایلدیکی زمان پک مطلقان و مشمش بر صورتده استقبال ایدلشدر . سلطان سلیمان بو مظفریتی

ممالك شاهانه نك هر طرفه تبليغ و اعلان ايستد ير مش و بالجله شهر لرده
 شنكلر اجراسنى اراده ايلمشدر . بومسرت و شادى ، بوشنكلر محق ايدى .
 چونكه (له پانتو) ميدان محاربه سنه قدر تركلر دگزرده ممتنع الغلبه عد ايدلمكده
 ايدى . (پره و زه) گونندن اعتبار آ تركلر ك بجر سفيدده بر دور فاقيت
 و حاكميتى باشلايور . بارباروس و كندى تركلرينك يونان صولرنده اسپانيا -
 ونديك دونماسنه قارشى احراز ايلديكى موفقيت ايله حاكميت بحريه تاسيس
 ايدلمش ايدى . هيج بر مفرد سفينه دگرك جهت شرقيه سنده طولاشه ماز
 ايدى . ۱۵۳۸ سنه سندن برى شايان دقت بر صورتده هموله تناقص ايتمش
 ايدى . بوندن طولايى خرسستيان حكومتلرينك باشلوجه انديشه لرى كندى
 ساحللىرى مدافعه ايتمكنن عبارت قالمش ايدى (۱) .

پره و زه بارباروس خيرالدینك مسلكنده غايه عليا نقطه سى ايدى ، چونكه
 مؤخر آدها بيوك ميدان محاربه لرى اجراسى ايجون فرصت دوشمدي .
 ۱۵۴۰ سنه سى ونديك عقد مصالحه ايدمرك تركلر بر جزيره تاديه سنى درعه ده
 ايلدى . ۱۵۴۱ سنه سى برنجى فرانسوا بشنجى قارلك جزيره قارشى اجرا
 ايلديكى تلفاتلى و نتيجه سز سفرندن صكره ايجنده بولنديغى وضعيت مشومدن
 استفاده به شتاب ايلدى ، بودفعه آچيقدن آچيغه باب عالمى ايله اتفاق ايتدى .
 ۱۵۴۳ سنه سى سلطان سليمان بارباروس خيرالدینى ۱۱۰ غاله و ۴۰ غاله نون
 ايله (نيسانك) محاصره سنه گوندردى . فرانسولر ۲۲ شهره مأكولات
 ادخالنه موفق اولدى ايسه ده اسكى دشمنى ايله ميدان محاربه سى اجراسنه
 جسارت ايدميوردى . بونكله برابر نيس شهرى متفقرك انه سقو ط
 ايلدى ، كه آنلر مدهش صورتده تصرفانده بولنديلر . ايكي يوزى راهبه
 اولق اوزره (۵۰۰۰) ي متجاوز اسير آلدیلر . مسلمانلر مارسيل ياده اسير
 بازاری تاسيس ايدوب تولون شهرنده قيشلاديلر . بارباروس ۱۵۴۴ سنه سى

استانبوله عودت ایلدیکگی زمان ایټالیا ساحلندن طوپلامش اولدینی (۱۰۰۰۰) اسیری برابر کتیرمش ایدی .

ترک‌لرک فرانسزلرله مشترکاً اجرا ایلدیکگری دکتز سفرلرنده شوراسیده نسیان ایدمک جائز دگدر ، که بوایکی غیر مساوی برادرلر یالکیز پک فنا کچینیورلر ایدی . بویوقس دیور . که : « ترک‌لر اپی حرکت ایدرک شهر (نسی) ضبط ایلدیلر ؛ فقط بارباروس دها زیاده فرانسزلرک بطائت حرکاتنه ویک آرز حاضرلانش بولمیرینه حدتلمکده ایدی . عاقبت باروتلریده ختام بولدیغندن یا ترک متفقلرندن اودنج آلمغه وایندارک ایتمکجه مجبور اولدیلر . بو احوال اختیار بارباروسی صووک درجه غضبناک ایلدی . موقع تلاق اولان مارسیلیادن حرکت ایدیلدیکگی زمان کمیلره باروت فوجیسندن زیاده شراب فوجیسی طولیدردقلرندن طولانی فرانسزلی موآخذه ایله سفرک ثمره‌دار اوله مامسنک باجمله اسبابخی آنلره عطف ایتمکده ایدی .

(مابعدی وار)

